

ENERGY EFFICIENCY WATCH

Koncepce energetické účinnosti v Evropě

Analýza národních akčních plánů
a koncepcí energetické účinnosti v členských státech EU 2014

Národní zpráva

Česká republika

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

Nejdůležitější body a doporučení

Tato zpráva je jednou z 28 národních zpráv publikovaných v roce 2015 v rámci projektu Energy Efficiency Watch. Zpráva se zabývá:

- 1) změnami v koncepcích realizovaných od roku 2011 členskými státy EU a jejich plány, které vycházejí z Národních akčních plánů energetické účinnosti (NAPEÚ) publikovaných v roce 2014 a dalších oficiálních dokumentů,
- 2) výsledky kvantitativního průzkumu a rozhovorů s odborníky ohledně faktické efektivity realizace koncepcí (více viz www.energy-efficiency-watch.org).

Na základě těchto výsledků dále nabízí doporučení pro další možná zlepšení odvětvových a všeobecných koncepcí energetické účinnosti v České republice.

Přehled zjištění

V České republice byl za dobu od druhého do třetího NAPEÚ pozorován středně velký pokrok. Dvě třetiny odborníků si myslí, že ambice koncepcí energetické účinnosti jsou „spíše nízké“ nebo „ambiciózní jen v několika odvětvích“. Prověrka NAPEÚ ukázala, že bylo realizováno jen několik opatření, zato však důležitých – například zřízení odboru energetické účinnosti Ministerstva obchodu a průmyslu, provedení článků 5 a 6 směrnice o energetické účinnosti nebo povinné audity u velkých odběratelů energie. Vývoj v oblasti energetické účinnosti ovšem brzdí zastaralá energetická koncepce z roku 2003 a nedostatek povědomí, financí a lidského kapitálu.

Pokrok v odvětvích

Pokrok koncepcí v jednotlivých odvětvích je následující:

- Podle odborníků je všeobecný **strategický řídicí rámec** pro oblast energetické účinnosti v České republice založen na relativně zastaralé energetické koncepci a nízkých cílech, jež nemají téměř žádnou souvislost s cíli EU. Odborníci nicméně uvádějí, že vládní strategie renovace budov je velmi kvalitní. Prověrka dokumentů ukázala, že cílové úspory pro rok 2020 byly aktualizovány v souladu se směrnicí o energetické účinnosti. Od posledního NAPEÚ byl v rámci Ministerstva obchodu a průmyslu zřízen nový odbor pro energetickou účinnost. Zavedení systému bílých certifikátů se (stále) plánuje, ovšem o konkrétním termínu se nehovoří. V souvislosti s článkem 7 směrnice o energetické účinnosti se Česká republika rozhodla pro zavedení souboru alternativních opatření. Kvůli další podpoře trhu energetických služeb byla do zákona o hospodaření s energií začleněna certifikace poskytovatelů energetických služeb (ESCO). Připravuje se metodika pro systém energetických služeb se zárukou, tzv. Energy Performance Contracting (EPC).
- Co se týče **veřejného sektoru**, v něm došlo k implementaci článků 5 a 6 směrnice o energetické účinnosti, což naznačuje, že se veřejný sektor snaží jít příkladem. K dispozici je seznam pro nákup energeticky účinných výrobků. Za účelem zvýšení energetické účinnosti veřejných budov je realizován program výhodných úvěrů pro obce a města. Zlepšila se propagace zavádění systému hospodaření s energií a nedávno byl vypracován operační program na podporu modernizace budov. Opravy a modernizace budov v mnoha obcích a městech ovšem stále pokulhávají. Za klíčovou překážku lze v této souvislosti považovat nedostatek lidského kapitálu.
- Efektivita koncepcí energetické účinnosti v sektoru **bydlení** je různá. Obecně platí, že povědomí veřejnosti o energetické účinnosti domů je nízké a domácnostem chybějí peníze na modernizaci. Co se týče výstavby budov s téměř nulovou spotřebou energie (nZEB), významná část odborníků si myslí, že je zde možnost pro zlepšení. V porovnání s ostatními nástroji jsou ovšem požadavky na energetickou účinnost nových budov považovány za poměrně efektivní. Kromě prodloužení programu Zelená úsporám se plánují a realizují další nástroje finanční podpory, přičemž nadále pokračuje například poskytování výhodných úvěrů prostřednictvím stavebního spoření, byť se sníženou podporou.

- Třetí NAPEÚ v porovnání s druhým akčním plánem nepřinesl žádné další programy týkající se balíčku opatření pro **spotřebiče**. Balíček charakterizují především směrnice EU, jako je směrnice o ekodesignu a směrnice o značení energetickými štítky. Dále byla zavedena značka Energy Star a realizována osvětová kampaň zaměřená na propagaci energeticky účinných spotřebičů. Všechna tato opatření se aktuálně realizují. I když se balíček opatření se zdá být vyvážený, některá důležitá opatření chybí, například finanční pobídky.
- V odvětví **průmyslu** se aktuálně realizuje většina opatření, například dobrovolné závazky snížení spotřeby energie a investiční podpora pro zvýšení energetické účinnosti v průmyslu prostřednictvím „Operačního programu Průmysl a podnikání (OPPP)“. Provádějí se rovněž opatření na podporu energetických auditů a systémů hospodaření s energií. Finanční podpora pro energetické audity nebo poradenství, jež by mohla zvýšit míru plnění nařízení, ovšem chybí.
- Co se týče sektoru **dopravy**, zdá se, že se realizuje většina opatření, byť o řadě nástrojů nejsou k dispozici informace. Realizují se některé nástroje plánování, dobrovolné dohody pro zvýšení energetické účinnosti nových vozidel nebo ekonomické pobídky, ovšem obecně bez dalšího zlepšení. Mezi posledně zmíněné patří tzv. feebate systém (kombinace poplatku a slevy) podle absolutní hladiny CO₂ a povinný paušální poplatek za použití dálnice osobními a nákladními automobily. Osvětové a poradenské programy nejsou zmíněny. Odborníci uvádějí, že některá města (např. pražský magistrát) prioritně podporují elektromobily a hybridní automobily.

Doporučení

Balíček opatření by bylo možné dále vylepšit následujícím způsobem:

- V souvislosti se všeobecným **strategickým řídicím rámcem** pro oblast energetické účinnosti se vládě doporučuje, aby s ohledem na kritiku vyjádřenou dotazovanými odborníky zvážila aktualizaci své energetické koncepce a celkových cílů energetické účinnosti. Je třeba podpořit činnost nového odboru energetické účinnosti, a to jak finančně, tak personálně. Je třeba začít rychle a kvalitně plnit povinnosti v oblasti energetické účinnosti
- Ve **veřejném sektoru** je klíčový návrh plánu realizace obnovy veřejných budov. Aby se obnova budov rozběhla na úrovni krajů a obcí, je třeba zlepšit financování a zkvalitnit lidský kapitál (tj. prostřednictvím odborného vzdělávání).
- Za účelem zvýšení energetické účinnosti **obytných budov** musí vláda zvýšit povědomí veřejnosti o výhodách úspor energie a současně zajistit dotační a finanční mechanismy na podporu investic do energetické účinnosti.
- V případě energetických **spotřebičů** se zdá být zásadní vytvoření osvětového a školicího schématu pro personál maloobchodů, které by zajistilo, že koncoví spotřebitelé budou mít k dispozici úplnější a lepší informace o energetické spotřebě spotřebičů. Chybí zde také program finančních pobídek. Takový program je třeba zavést ve snaze podpořit nejlepší dostupné technologie.
- V sektorech **průmyslu a služeb** je třeba zhodnotit potřebu finanční podpory pro energetické audity a poradenství. Tato podpora by mohla zvýšit míru plnění požadavků v oblasti energetické účinnosti a nabídla by příležitost k realizaci soukromých investic do energetické účinnosti.
- Co se týče sektoru **dopravy**, pro kompletní zhodnocení NAPEÚ není k dispozici dostatek informací. Zdá se, že tento sektor není v České republice prioritou. Je třeba zavést osvětové a poradenské programy. Není realizován žádný program jednoznačných ekonomických pobídek.

Vývoj koncepcí podle oficiálních dokumentů

V následující tabulce jsou popsány 1) koncepce, které byly v České republice realizovány v roce 2011, a 2) změny koncepcí po roce 2011. Uvedené koncepce vyplynuly z prověrek dokumentů. Aby prověrky přinesly smysluplné výsledky, zohledňuje se především druhý a třetí NAPEÚ a články 4, 5 a 7 směrnice o energetické účinnosti. Cenným zdrojem informací byla také databáze ODYSSEE-MURE. Podle kvality informací uvedených v oficiálních dokumentech se analyzovalo, zda se koncepce realizuje, zda od ní bylo upuštěno či zda byla oslabena nebo posílena. Nebylo možné hodnotit, jak kvalitně se koncepce realizují a jaké výsledky přinášejí.

Změny v koncepcích jsou znázorněny těmito symboly:

- ○ znamená, že opatření se realizuje bez výrazných změn,
- ✓ znamená, že koncepce je nová,
- X označuje koncepci, od níž bylo upuštěno,
- ☒ značí realizovanou koncepci, která byla ovšem výrazně oslabena,
- ☑ značí realizovanou koncepci, která byla ovšem výrazně posílena.

Všeobecný strategický řídicí rámec pro oblast energetické účinnosti

Složka balíčku opatření	Koncepce realizované v roce 2011	Změny po roce 2011
Dlouhodobé cíle a strategie energetické účinnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Státní energetická koncepce nestanovuje žádné závazné cíle v oblasti energetické účinnosti. • Rámec podpory úspor energie se každoročně aktualizuje. 	<ul style="list-style-type: none"> • ☑ Aktualizace státní energetické koncepce s orientačním cílem úspory energie pro rok 2020 stanoveným v souladu s čl. 3 směrnice o energetické účinnosti a závazným cílem stanoveným podle čl. 7 směrnice o energetické účinnosti
Zapojení nevládního a soukromého sektoru a krajů a obcí	<ul style="list-style-type: none"> • Zpracování témat úspor energie a související finanční podpory do regionálních programů • Podpora dobrovolných závazků snížení spotřeby energie 	<ul style="list-style-type: none"> • ○ Zpracování témat úspor energie a související finanční podpory do regionálních programů • ○ Podpora dobrovolných závazků snížení spotřeby energie
Energetické agentury a agentury pro ochranu klimatu	<ul style="list-style-type: none"> • Odpovědnými orgány jsou od roku 2007 Státní energetická inspekce a Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO). Dále existují krajské energetické agentury, které se zaměřují na úspory energie a obnovitelné zdroje. 	<ul style="list-style-type: none"> • ✓ Zřízení nového odboru energetické účinnosti MPO
Fondy energetické účinnosti pro obecnou koordinaci a financování koncepcí a opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Revolvingový fond MPO a ČSOB pro financování projektů úspor energie 	<ul style="list-style-type: none"> • ○ Revolvingový fond MPO a ČSOB pro financování projektů úspor energie
Systémy povinného zvyšování energetické účinnosti pro obecnou koordinaci a financování koncepcí a opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Plánuje se zavedení systému bílých certifikátů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Za účelem splnění požadavků podle čl. 7 se Česká republika rozhodla přijmout soubor jiných opatření v souladu s čl. 7, odst. 9 směrnice o energetické účinnosti.
Výhodné podmínky strategického rámce pro energetické služby	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhlášen systém energetických služeb se zárukou pro veřejný sektor • Na webu Asociace poskytovatelů energetických služeb jsou k dispozici informace o poskytovatelích energetických služeb 	<ul style="list-style-type: none"> • Žádné informace o vývoji systému energetických služeb se zárukou pro veřejný sektor. • ○ Na webu Asociace poskytovatelů energetických služeb jsou k dispozici informace o poskytovatelích energetických služeb • ✓ Do novely zákona o hospodaření s energií byla začleněna opatření o certifikaci poskytovatelů energetických služeb • ✓ Příprava metodiky systému energetických služeb se zárukou

Složka balíčku opatření	Koncepce realizované v roce 2011	Změny po roce 2011
Zdanění energie vyšší než minimální požadavky EU	<ul style="list-style-type: none"> • Daňová sazba pro energie je na minimu EU 	<ul style="list-style-type: none"> • ☐ Daňová sazba pro energie je na minimu EU
Podpora výzkumu a vývoje	<ul style="list-style-type: none"> • V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace. 	<ul style="list-style-type: none"> • V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace.

Veřejný sektor

Složka balíčku opatření	Koncepce realizované v roce 2011	Změny po roce 2011
Koncepce pro veřejný sektor	<ul style="list-style-type: none"> • Na veřejný sektor se částečně vztahuje státní energetická koncepce, která ovšem neobsahuje žádné konkrétní vize nebo cíle pro tuto oblast. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nejsou k dispozici žádné informace o vývoji koncepce pro veřejný sektor.
Veřejné zakázky	<ul style="list-style-type: none"> • Jasně rozdělení odpovědnosti a požadavky na nákup a výměnu zařízení na základě seznamu energeticky účinných výrobků 	<ul style="list-style-type: none"> • ☐ Jasně rozdělení odpovědnosti a požadavky na nákup a výměnu zařízení na základě seznamu energeticky účinných výrobků
Veřejné budovy	<ul style="list-style-type: none"> • Požadavky na provádění energetických auditů a realizaci vyplývajících doporučení pro vyšší energetickou účinnost veřejných budov • Systém výhodných úvěrů pro obce a města na opravu a modernizaci obecního bytového fondu 	<ul style="list-style-type: none"> • ☐ Požadavky na provádění energetických auditů a realizaci vyplývajících doporučení pro vyšší energetickou účinnost veřejných budov • ☐ Běží program výhodných úvěrů pro obce a města na opravu a modernizaci obecního bytového fondu, ovšem v roce 2016 bude ukončen. • ☒ Podpora zavádění systému managementu hospodaření s energií v krajích a obcích včetně analýzy realizovatelnosti systému energetických služeb se zárukou prostřednictvím zastřešujícího programu na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů (EFEKT) • ☒ Operační program Životní prostředí na podporu energeticky účinných rekonstrukcí veřejných budov
Podpora výzkumu a vývoje	<ul style="list-style-type: none"> • V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace. 	<ul style="list-style-type: none"> • V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace.

Sektor bydlení – budovy

Složka balíčku opatření	Koncepce realizované v roce 2011	Změny po roce 2011
Standardy minimálního energetického výkonu (MEPS)	<ul style="list-style-type: none"> • Standardy jsou zavedeny a v roce 2010 byly zpřísněny 	<ul style="list-style-type: none"> • ☒ Je plně implementována přepracovaná směrnice o energetické náročnosti budov. Standard budov s téměř nulovou spotřebou energie (nZEB) nastaven na nízkou úroveň
Jiné předpisy	<ul style="list-style-type: none"> • Povinné kontroly kotlů a klimatizačních systémů v souladu se směrnicí o energetické náročnosti budov 	<ul style="list-style-type: none"> • ☐ Povinné kontroly kotlů a klimatizačních systémů v souladu se směrnicí o energetické náročnosti budov

Složka balíčku opatření	Koncepte realizované v roce 2011	Změny po roce 2011
Granty, daňové pobídky	<ul style="list-style-type: none"> • Program Zelená úsporám finančně podporuje opatření vedoucí k úsporám energie na vytápění, novou výstavbu podle standardu budov s téměř nulovou spotřebou energie a využití obnovitelných zdrojů energie k vytápění a ohřevu teplé vody. • Program PANEL/NOVÝ PANEL nabízí finanční pomoc pro opravy panelových bytových domů • Finanční podpora opatření pro zvyšování energetické účinnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • ☐ Pokračování programu Zelená úsporám – Nová zelená úsporám 2013 a Nová zelená úsporám na období 2014–2020; upozorňujeme, že se koncepce programu změnila způsobem, který znásobí pozitivní nebo negativní vývoj. • ☐ Na programy PANEL/NOVÝ PANEL navazuje program PANEL 2013+ • ☒ Pokračující finanční podpora opatření pro zvýšení energetické účinnosti v rámci OPŽP pro období 2014–2020 a rozšíření rozsahu na majitele rodinných domů • ☒ Společný program na podporu výměny kotlů poskytuje dotace na výměnu stávajících ručně plněných kotlů na tuhá paliva za nové účinné nízkoemisní tepelné zdroje v domácnostech • Plány na poskytování grantů na investice do energetických úspor v bytových domech prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu
Finanční nástroje	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytování výhodných úvěrů ze stavebního spoření na rekonstrukce pro domácnosti • Systém výhodných úvěrů pro obce a města na opravu a modernizaci obecního bytového fondu 	<ul style="list-style-type: none"> • ☒ Probíhá poskytování výhodných úvěrů ze stavebního spoření na rekonstrukce pro domácnosti, avšak s omezenou podporou • ☐ Běží program výhodných úvěrů pro obce a města na opravu a modernizaci obecního bytového fondu, ovšem v roce 2016 bude ukončen. • ☒ Program JESSICA nabízí zvýhodněné úvěry na rekonstrukce a modernizace bytových domů
Průkazy energetické náročnosti (EPC)	<ul style="list-style-type: none"> • Je zavedena povinnost hodnotit energetickou náročnost spojená s certifikací energetické náročnosti budov • Předpisy o odborném vzdělávání a zkoušení osob oprávněných vydávat průkazy energetické náročnosti budov 	<ul style="list-style-type: none"> • ☐ Existuje povinnost vydávat průkazy energetické náročnosti budov • ☐ Předpisy o odborném vzdělávání a zkoušení osob oprávněných vydávat průkazy energetické náročnosti budov
Energetické audity a poradenství	<ul style="list-style-type: none"> • Energetické audity jsou povinné pro veřejné a komerční budovy se spotřebou energie překračující určitý limit • Existuje řada orgánů (např. krajské energetické agentury, Energetická poradenská a informační střediska) nabízejících energetické poradenství 	<ul style="list-style-type: none"> • ☐ Energetické audity jsou povinné pro veřejné a komerční budovy se spotřebou energie překračující určitý limit • ☐ Existuje řada orgánů (např. krajské energetické agentury, Energetická poradenská a informační střediska) nabízejících energetické poradenství • ☒ Od roku 2014 se shromažďují návrhy úsporných opatření vycházející z výsledků jednotlivých auditů v elektronické databázi
Informační nástroje pro investory a uživatele	<ul style="list-style-type: none"> • Stát podporuje osvětové kampaně a aktivity směřující ke snížení spotřeby tepla v domácnostech 	<ul style="list-style-type: none"> • ☐ Probíhající realizace osvětových kampaní o spotřebě tepla určených pro domácnosti

Složka balíčku opatření	Koncepce realizované v roce 2011	Změny po roce 2011
Demonstrační projekty	<ul style="list-style-type: none"> Plánují se demonstrační projekty týkající se výstavby vzorových objektů 	<ul style="list-style-type: none"> O vývoji plánů na demonstrační projekty týkající se výstavby vzorových objektů nejsou k dispozici žádné informace
Odborné vzdělávání a výcvik stavebních odborníků	<ul style="list-style-type: none"> Probíhají semináře, konference, výstavy a cílená školení, jež se zaměřují na vzdělávání a informování o možnostech snižování spotřeby energie ve stavebnictví Kvalifikace, akreditace a certifikace energetických auditorů prostřednictvím České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Plány na prosazení změn v přístupu ke vzdělávání budoucích odborníků ve stavebnictví včetně organizace praktických kurzů a podpory spolupráce s profesními organizacemi a komorami (Česká komora architektů, Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě) Plány na podporu mezinárodní výměny informací a know-how v přeshraničních projektech v rámci EU, účast ve speciálních projektech Mezinárodní energetické agentury 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Probíhají semináře, konference, výstavy a cílená školení, jež se zaměřují na vzdělávání a informování o možnostech snižování spotřeby energie ve stavebnictví ☐ Kvalifikace, akreditace a certifikace energetických auditorů prostřednictvím České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě O vývoji v souvislosti s plány na prosazení změny v přístupu ke vzdělávání budoucích odborníků ve stavebnictví nejsou k dispozici žádné informace O vývoji v souvislosti s plány na podporu mezinárodní výměny informací a know-how v přeshraničních projektech nejsou k dispozici žádné informace
Podpora výzkumu a vývoje	<ul style="list-style-type: none"> Plány na podporu vývoje technologických řešení komponentů vhodných pro budovy s nulovou spotřebou energie 	<ul style="list-style-type: none"> O vývoji v souvislosti s plány na podporu vývoje technologických řešení komponentů vhodných pro budovy s nulovou spotřebou energie nejsou k dispozici žádné informace

Sektor bydlení – spotřebiče

Složka balíčku opatření	Koncepce realizované v roce 2011	Změny po roce 2011
Standardy minimálního energetického výkonu (MEPS)	<ul style="list-style-type: none"> Implementace směrnice EU o ekodesignu 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Probíhá implementace směrnice EU o ekodesignu
Ekonomické pobídky	<ul style="list-style-type: none"> V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace. 	<ul style="list-style-type: none"> V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace.
Energetické štítky	<ul style="list-style-type: none"> Implementace směrnice EU o značení energetickými štítky Kontroly správného označování spotřebičů energetickými štítky v obchodech a kontroly informačního obsahu štítků zkouškami spotřebičů Byl zaveden štítek Energy Star pro kancelářské vybavení 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Probíhá implementace směrnice EU o značení energetickými štítky ☐ Kontroly správného označování spotřebičů energetickými štítky v obchodech a kontroly informačního obsahu štítků zkouškami spotřebičů ☐ Probíhá implementace systému štítků Energy Star
Informační nástroje	<ul style="list-style-type: none"> Kromě systémů štítků probíhají informační kampaně na podporu energeticky úsporných spotřebičů. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Probíhají informační kampaně na podporu energeticky úsporných spotřebičů
Vzdělávání a školení personálu maloobchodů a dalších účastníků dodavatelského řetězce	<ul style="list-style-type: none"> V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace. 	<ul style="list-style-type: none"> V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace.

Složka balíčku opatření	Koncepce realizované v roce 2011	Změny po roce 2011
Podpora výzkumu a vývoje	<ul style="list-style-type: none"> V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace. 	<ul style="list-style-type: none"> V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace.

Průmysl, služby, zemědělství

Složka balíčku opatření	Koncepce realizované v roce 2011	Změny po roce 2011
Standards minimálního energetického výkonu a další standardy pro vybavení, výrobní postupy a výrobky	<ul style="list-style-type: none"> Jako doplněk směrnice o ekodesignu existuje standard minimálního energetického výkonu pro kogeneraci. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Probíhá implementace směrnice EU o ekodesignu a standardu minimálního energetického výkonu pro kogeneraci
Úspory energie a akční cíle pro jednotlivé firmy	<ul style="list-style-type: none"> Podpora dobrovolných závazků snížení spotřeby energie v průmyslu 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Podpora dobrovolných závazků snížení spotřeby energie v průmyslu
Systémy hospodaření s energií a další povinnosti	<ul style="list-style-type: none"> V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Povinnost velkých společností zpracovávat každé čtyři roky energetický audit nebo místo toho zavést systém hospodaření energií
Ekonomické pobídky pro investice	<ul style="list-style-type: none"> Investiční podpora pro zvýšení energetické účinnosti v průmyslu prostřednictvím Operačního programu Průmysl a podnikání (OPPP) 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Pokračující investiční podpora pro zvýšení energetické účinnosti v průmyslu prostřednictvím OPPP
Finanční podpora pro energetické poradenství a audity	<ul style="list-style-type: none"> V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace. 	<ul style="list-style-type: none"> V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace.
Energetické štítky	<ul style="list-style-type: none"> Implementace směrnice EU o značení energetickými štítky 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Probíhá implementace směrnice EU o značení energetickými štítky
Podpora výzkumu a vývoje	<ul style="list-style-type: none"> V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace. 	<ul style="list-style-type: none"> V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace.

Doprava

Složka balíčku opatření	Koncepce realizované v roce 2011	Změny po roce 2011
Nástroje plánování	<ul style="list-style-type: none"> Program pro integrované dopravní systémy Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy: mezirezortní koordinace, tři hlavní projekty, aktivní spolupráce s kraji, obcemi a městy, soukromým sektorem a nevládními organizacemi, spolufinancování cyklistické infrastruktury Modernizace železniční infrastruktury a obnova vozového parku 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Operační program Doprava: modernizace železniční a silniční sítě (2014–2020) ☐ Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy: výstavba a údržba cyklistické infrastruktury, propojení cyklistiky s veřejnou dopravou; max. roční rozpočet 150 mil. Kč (cca 5 mil. eur)
Regulatorní nástroje	<ul style="list-style-type: none"> Dobrovolné nástroje a tam, kde je to vhodné, (zákonná) regulace za účelem snižování emisí a energetické náročnosti u osobních vozidel uváděných na trh 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Dobrovolné dohody o zavádění technických opatření pro zvýšení energetické účinnosti nových vozidel

Složka balíčku opatření	Koncepce realizované v roce 2011	Změny po roce 2011
Ekonomické pobídky	<ul style="list-style-type: none"> • Tzv. feebate systém pro prodej nových vozidel podle absolutní hladiny emisí CO₂/km • Program podpory obnovy vozidel městské hromadné dopravy a veřejné linkové autobusové dopravy • Povinný paušální poplatek za použití dálnice osobními a nákladními automobily. (Paušální poplatek pro vozidla s celkovou hmotností do 3,5 tuny, vozidla od 3,5 tuny platí mýtné.) 	<ul style="list-style-type: none"> • ☐ Tzv. feebate systém pro prodej nových vozidel podle absolutní hladiny emisí CO₂/km a možná úprava současné podoby silniční daně v podobném duchu. • ☐ Povinný paušální poplatek za použití dálnice osobními a nákladními automobily
Informování a poradenství	<ul style="list-style-type: none"> • V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace. 	<ul style="list-style-type: none"> • V prověřovaných dokumentech nebyly nalezeny žádné informace.
Podpora výzkumu a vývoje	<ul style="list-style-type: none"> • Program na zvýšení energetické účinnosti osobních vozidel (především účinnější motory) 	<ul style="list-style-type: none"> • O změnách nebo dalších opatřeních nejsou k dispozici žádné informace.

Vývoj koncepcí podle průzkumu mezi odborníky

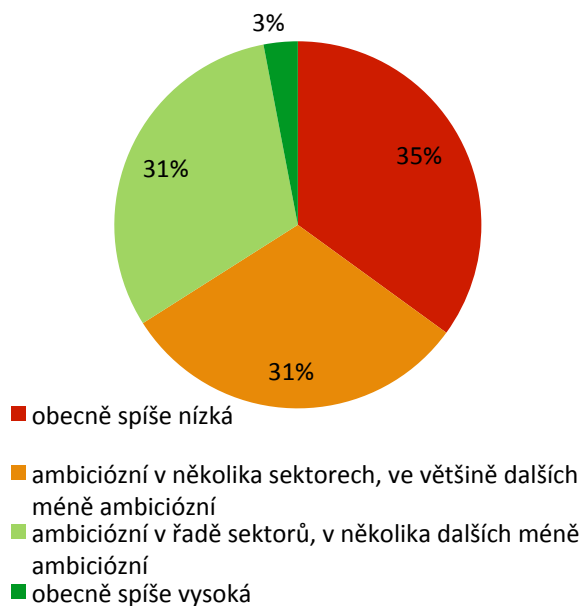
Ve snaze vykreslit komplexnější obrázek pokroku, jehož bylo dosaženo v oblasti energetické účinnosti, jsou v následující kapitole využity informace získané v kvantitativních průzkumech a kvalitativních rozhovorech. Za každou zemi hodnocenou v projektu Energy Efficiency Watch byli vyslechnuti tři odborníci a do kvantitativního průzkumu v České republice se zapojilo 31 odborníků v oblasti energetické účinnosti. Jednalo se o odborníky ze soukromého sektoru, akademické obce, výzkumných organizací, veřejného sektoru nebo energetických agentur. Všechna zjištění uvedená níže vycházejí výhradně z jejich hodnocení. To zahrnuje i indikátory pokroku země, které pomáhají při srovnávání pokroku v různých zemích a oblastech koncepcí. Vypočítávají se z pěti relevantních otázek kvantitativního průzkumu (dotazník naleznete v příloze), konkrétně otázky 1 (ambice koncepcí energetické účinnosti), otázky 2 (pokrok v uplynulých třech letech), otázky 4 (roční cíl úspor), otázky 7 (cíle nZEB) a otázky 8 (zlepšení v klíčových oblastech energetické koncepce). Odpovědi byly váženy (nejvíce pozitivní odpověď váhou 100, nejméně pozitivní odpověď váhou 0).

Podle českých odborníků patří Česká republika mezi členské státy, které v zavádění a plnění koncepcí energetické účinnosti od druhého NAPEÚ dosáhly středně velkého pokroku (indikátor pokroku země: 15 z 28 – viz strana 81). Rychlost pokroku byla výrazně vyšší než v předcházejících třech letech (indikátor pokroku země z průzkumu v roce 2012: 25 z 27).

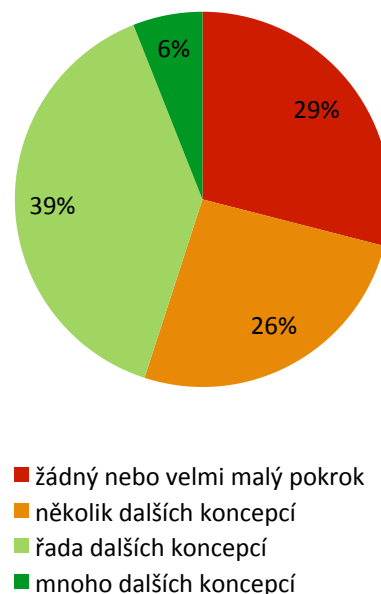
Ačkoliv většina odborníků považuje celkovou ambici koncepcí energetické účinnosti za spíše nízkou, jedna třetina považuje koncepci za přinejmenším ambiciózní v řadě sektorů – což je podstatně více než v průzkumu z roku 2012. Co se týče pokroku, 45 % odborníků zaznamenalo v uplynulém roce minimálně řadu dalších koncepcí.

Vzhledem k aktuální politice a institucionálnímu rámci odborníci považují implementaci směrnice o energetické účinnosti za velmi nesnadnou. V době průzkumu se připravovaly nové programy a rovněž některé institucionální změny. Jako pozitivní vývoj odborníci vnímají rostoucí povědomí o energetické účinnosti v různých sektorech.

Česká republika: celková ambice koncepcí energetické účinnosti

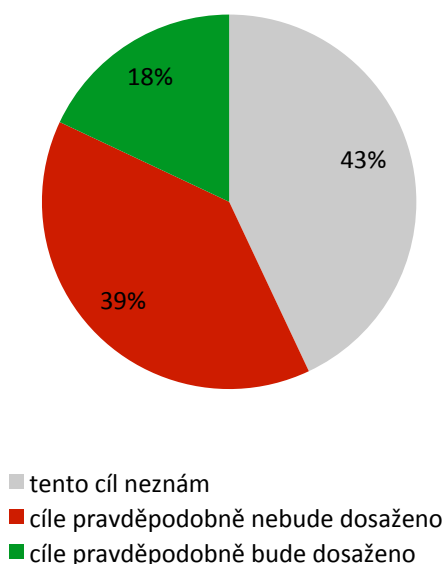
Česká republika: pokrok v koncepcích energetické účinnosti v posledních třech letech

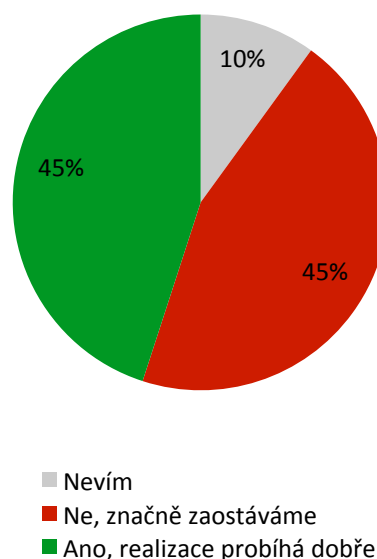
Pouze 18 % odborníků věří, že cíl úspor podle směrnice o energetické účinnosti (nové úspory v rozsahu 1,5 % ročního objemu prodeje energie koncovým zákazníkům) je dosažitelný, zatímco 39 % považuje jeho dosažení za nepravděpodobné. Odborníci uvádějí, že se Česká republika rozhodla nezavádět nyní systém povinného zvyšování energetické účinnosti, přičemž si ponechala možnost jeho pozdějšího zavedení, pokud by se současná opatření ukázala jako nedostatečná pro dosažení cílových úspor.

Názory respondentů ohledně toho, zda Česká republika je či není na dobré cestě ke splnění povinnosti podle směrnice o energetické náročnosti budov, aby všechny nové budovy byly do roku 2020 budovy „s téměř nulovou spotřebou energie“, se různí.

Česká republika: splnění cíle 1,5 % nových úspor energie (směrnice o energetické účinnosti)

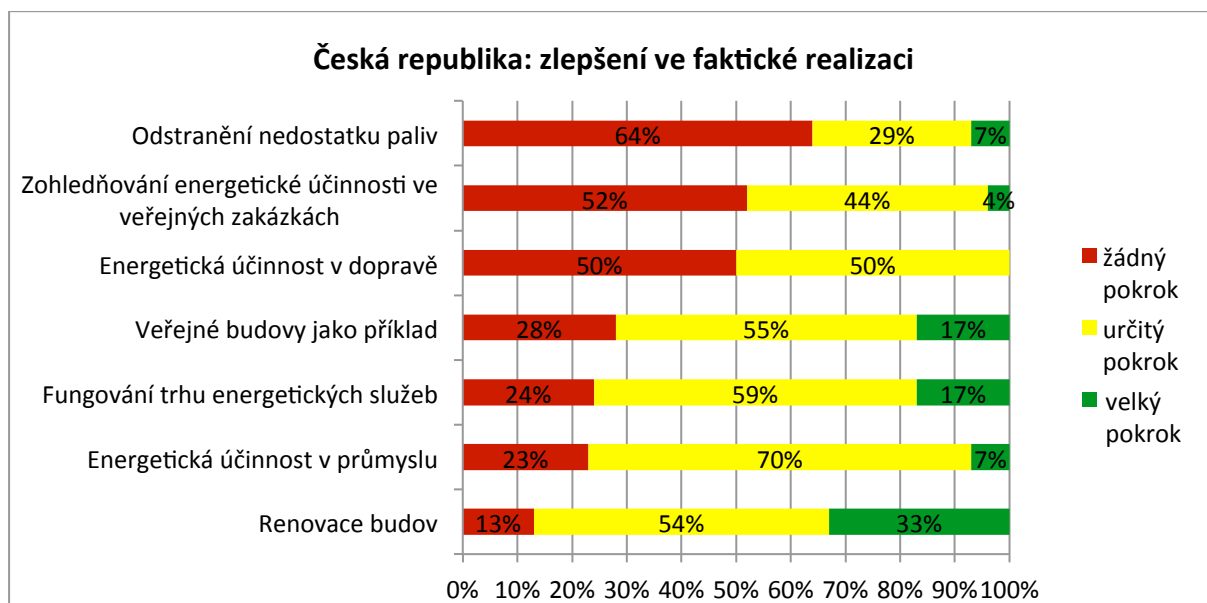
Česká republika: na dobré cestě ke splnění povinnosti nZEB

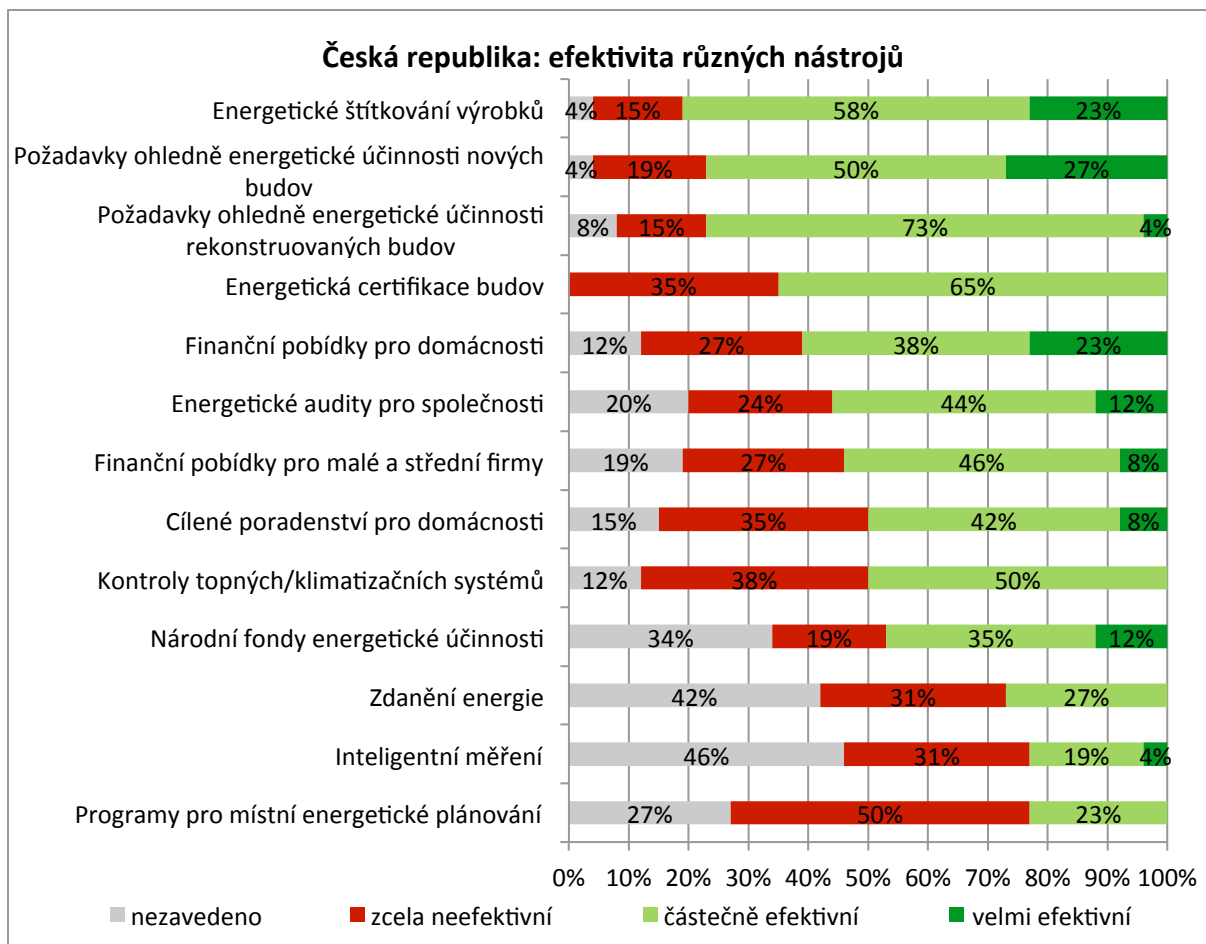
Ve sféře veřejných budov odborníci zmiňovali dokončení seznamu budov ústředních orgánů státní správy (jako základu pro splnění povinnosti renovovat každoročně 3 % budov podle směrnice o energetické účinnosti). Odborníci si všímají nedostatečné aktivity v oblasti renovací budov v mnoha obcích a městech. Pozitivní je změna pravidel veřejných zakázek, která by měla podpořit zvýšení počtu energeticky účinných veřejných budov v budoucnu.

Program Zelená úsporám dál hraje důležitou úlohu v podpoře investic do rezidenčních objektů.

Byly zmíněny operační programy, které zajišťují financování energetické účinnosti v sektoru služeb a průmyslu.

Co se týče konkrétních nástrojů pro zvýšení energetické účinnosti, energetické štítkování výrobků, požadavky na energetickou účinnost nových budov a požadavky na energetickou účinnost rekonstruovaných budov jsou v kontextu České republiky vnímány jako nejefektivnější (tyto nástroje považuje za částečně efektivní nebo velmi efektivní 81 %, 77 % respektive 77 % odborníků). Jako „zcela neefektivní“ byly nejčastěji hodnoceny programy pro místní energetické plánování (50 % odborníků je označilo jako „zcela neefektivní“, což patří mezi nejnižší hodnocení ze všech členských států).

Dobrá praxe

V řadě sektorů Česká republika zavedla nové nástroje, které si zaslouží pozornost. Přemiantem je sektor bydlení – program PANEL 2013+, dříve známý jako program PANEL a NOVÝ PANEL, nabízí finanční podporu v podobě grantů na celou řadu opatření souvisejících i nesouvisejících s energií pro bytové domy včetně modernizace vytápění nebo izolace střech. Podle třetího NAPEÚ (2014, str. 73) „jednou z podmínek je dosažení normou požadovaných tepelně-technických parametrů budov“. Navíc v důsledku renovačních prací musí budova získat certifikát energetické náročnosti nejhůře v klasifikační třídě C. Program je financován ze státního rozpočtu, dohlíží na něj Ministerstvo pro místní rozvoj a v praxi jej realizuje Státní fond rozvoje bydlení a Českomoravská záruční a rozvojová banka.

Program Zelená úsporám, podobně jako program PANEL, nabízí podporu pro zvyšování energetické účinnosti rezidenčních objektů. Mimo jiné nabízí financování instalace technologií vytápění využívajících energii z obnovitelných zdrojů nebo výstavby nízkoenergetických domů. Ovšem vzhledem k tomu, že rozpočet programu je závislý na obchodování s emisemi, tzn. je ovlivňován volatilním trhem, nelze jej bezvýhradně považovat za dobrou praxi.

Právní upozornění

Za obsah této publikace odpovídají výhradně její autoři. Tato publikace nemusí nutně odrážet názory Evropské unie. EASME ani Evropská komise nenesou žádnou odpovědnost za jakékoliv použití zde uvedených informací. Zde provedená analýza vychází téměř výhradně z informací uvedených v NAPEÚ. Případné nízké hodnocení některého analyzovaného kritéria může být proto také důsledkem skutečnosti, že NAPEÚ neobsahuje žádné podrobné informace. Zprávy týkající se některých zemí byly na naši žádost prověřovány místními odborníky. Takoví odborníci ovšem nebyli k dispozici pro všechny země a kompletní analýzu koncepcí a opatření bylo možné provést jen u omezeného počtu zpráv. Toto hodnocení nechce srovnávat koncepce mezi členskými státy absolutně, nýbrž se soustředí na individuální podmínky jednotlivých členských států.

Projekt

Projekt Energy Efficiency Watch má za cíl usnadnit implementaci směrnice o energetické účinnosti a souvisejících pravidel, jako je směrnice o energetické náročnosti budov a směrnice o ekodesignu, na národní, ale i na krajské a místní úrovni. Tato národní zpráva popisuje pokrok při zavádění národních koncepcí energetické účinnosti identifikovaných na základě prověrky NAPEÚ a rozsáhlého průzkumu mezi odborníky v rámci celé EU.

www.energy-efficiency-watch.org

Autoři

Stefan Thomas, Felix Suerkemper, Thomas Adisorn, Dorothea Hauptstocková, Carolin Schäfer-Sparenbergová, Lena Tholenová, Florin Vondung (Wuppertal Institute)

Daniel Becker, Lucie Tesniereová, Charles Bourgault, Sonja Försterová (Ecofys)

Christiane Eggerová (OÖ Energiesparverband)

Za přispění těchto osob

Reinhold Priewasser (Univerzita v Linci), Nils Borg (ecee), Dominique Bourgesová (Fedarene), Peter Schilken (Energy Cities)

Použité zkratky

EE – energetická účinnost, **EED** – směrnice o energetické účinnosti, **EPC** – certifikáty energetické náročnosti, **EPBD** – směrnice o energetické náročnosti budov, **ESCO** – poskytovatel energetických služeb, **EU** – Evropská unie, **EEW** – Energy Efficiency Watch, **MEPS** – standardy minimálního energetického výkonu, **MURE** – opatření pro účinné využívání energie, **NAPEÚ** – Národní akční plán energetické účinnosti, **nZEB** – budovy „s téměř nulovou spotřebou energie“, **R&D** – výzkum a vývoj